

Retouradres: Postbus 456, 3500 AL Utrecht

Aan de minister van Immigratie en asiel
De heer G. Leers
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Kerk in Actie

Joseph Haydnlaan 2a,
Postbus 456, 3500 AL Utrecht
Telefoon (030) 880 14 56
info@kerkinactie.nl
www.kerkinactie.nl
KvK nr: 30258482
ING-banknr. 456
IBAN: NL62 INGB 0000 0004 56
BIC: INGBNL2A

Datum
16 mei 2012

Behandeld door
E.J. Hazeleger
Telefoon (030) 880 18 75
e.hazeleger@pkn.nl

Geachte Excellentie,

Middels deze brief willen wij onze zorgen uiten over de ontstane situatie rondom op straat gezette (uitgeprocedeerde) asielzoekers, afkomstig uit merendeel postconflict landen en landen waarvan we weten dat veiligheid een schaars begrip is. Stichting INLIA en Kerk in Actie hebben in de afgelopen jaren meerdere malen de situatie rondom deze op straat gezette asielzoekers bij de opeenvolgende bewindslieden aangekaart. Vooral ook omdat we zagen dat in plaats van oplossingen te zoeken de problemen rondom deze mensen weggeschoven werden met de opmerking: "Als ze niet mogen blijven moeten ze terug, en dat is hun eigen verantwoordelijkheid." Dit lijkt een redelijke opmerking, maar als dit wordt gebruikt om de ontstane problemen niet op te lossen, maar daarentegen deze problemen te laten groeien, dan krijgt het meer iets van een mantra. Op dit moment is een van de gevolgen hiervan het ontstaan van het tentenkamp in Ter Apel. Heel duidelijk stellen we één van de gevolgen vast, immers we zien ook hoe de psychische gezondheid van mensen afneemt, en maken ons vaak grote zorgen over de gevolgen hiervan, soms wordt dit bewaarheid door afschuwelijke drama's. Wie heeft hier zicht op?

Wij willen u daarnaast het volgende in overweging geven:

- 1) Als landen hun eigen onderdanen niet terugnemen op het moment dat zij niet langer in Nederland mogen verblijven is hier sprake van een interstatelijke twist die niet moet worden afgewenteld op individuen of de samenleving. Hier is de overheid, en niemand anders, verantwoordelijk voor het vinden van een oplossing in de interstatelijke verhoudingen. Het "over de heg kieperen" van asielzoekers in de gemeenschap biedt geen enkele vorm van een oplossing. Het tentenkamp in Ter Apel is hier het levend bewijs van.
- 2) Kerken, maatschappelijke organisaties, gemeenten en particulieren hebben geen formele bevoegdheid te besluiten inzake toelating en terugkeer, maar worden wel geconfronteerd met de gevolgen van de falende strategie van het op-straat-zet-beleid.
- 3) We weten uit ervaring dat terugkeer via de straat niet werkt. Eén klein voorbeeld. Er is een Laissez Passer (vervangend reisdocument) aangevraagd voor een afgewezen asielzoeker die moet terugkeren naar het land van herkomst. Deze wordt vaak pas afgegeven (als dat al zo is) nadat de betrokkene op straat is gezet. Formeel is deze persoon "Vertrokken Zonder Toezicht", niemand weet waar deze persoon is en er wordt dus niet teruggekeerd.
- 4) In de afgelopen periode zijn gemeenten meermaals veroordeeld door de rechtbank vanwege het niet bieden van noodopvang aan vreemdelingen behorende tot de kwetsbare groepen, dit geeft ondubbelzinnig aan dat het op straat zet beleid niet houdbaar is. Hoewel we verheugd zijn te vernemen dat de minister bereid is de mensen van het tentenkamp die behoren tot de groep kwetsbare personen op te gaan vangen, is dit slechts een ad hoc oplossing voor enkelen waarbij het structurele probleem niet wordt opgelost.
- 5) Al jaren staat het inhoudelijke beleid ten aanzien van landen zoals Irak, Somalië, Iran en Afghanistan ter discussie! De ernstige veiligheidssituatie in deze landen is naar het oordeel van vele deskundigen al jarenlang precair.

Wij, en vele anderen, hebben er steeds op gewezen dat de ernst van de situatie door de Nederlandse overheid te vaak is onderschat. Ook de VN deelt vaak niet de mening van de Nederlandse overheid in deze. Zie hiervoor de overwegingen in de rapportages van de UNHCR ten aanzien van deze landen. Zowel de angst van mensen als zij het land verlaten en hier aankloppen om een verblijfsvergunning als de angst die ze hebben als dit verzoek niet wordt gehonoreerd wordt te gemakkelijk door de Nederlandse overheid weggewuifd met de woorden: "Wij hebben een fatsoenlijk asielbeleid". Ten aanzien van het terugkeerbeleid naar Irak en in het bijzonder ook Somalië heeft de Nederlandse overheid een buitengewoon discutabele staat van dienst. Diverse pogingen om terugkeer te realiseren zijn in het verleden mislukt en niet zelden vanwege een onjuiste voorstelling van zaken ten aanzien van de situatie in het land van herkomst. Dit hing samen met zowel veiligheidsomstandigheden alsook diverse feitelijke onjuistheden ten aanzien van de terugkeermogelijkheden. Dit is al meermaals vastgesteld. Wij achten het van groot belang dat juist de overheid in deze betrouwbaar en zorgvuldig handelt, hetgeen in het verleden te vaak niet het geval geweest is. Deze ervaring brengen ons ertoe u met klem te verzoeken om te voorkomen dat het nu weer misgaat en het vertrouwen in de rijksoverheid onherstelbaar wordt beschadigd.

Wij zijn bijzonder teleurgesteld dat ook in het Kamerdebat gisteravond bleek dat er van uw zijde geen oplossingen komen. U zult met Irak gaan praten, maar dat had toch in de afgelopen periode ook gekund. Stichting INLIA en Kerk in Actie dagen u uit om met echte oplossingen te komen, oplossingen die tot nu toe zowel door uw voorgangers als door u niet echt geboden zijn op de enorm ingewikkelde problematiek van oorlogen en conflict en mensen die een veilig heenkomen zoeken. Wij denken dat u als overheid meer verantwoordelijkheid moet nemen voor de impasse waarin vele niet toegelaten vreemdelingen komen te verkeren, en deze verantwoordelijkheid niet moet afwentelen op angstige vreemdelingen die niet meer weten wat ze nu moeten, op gemeenten die voor het blok worden gezet, op maatschappelijke organisaties die na jaren grenzen bereiken.

We zijn zoals altijd bereid om hierin met u mee te denken, u weet dat we dat in veel zaken steeds weer doen, maar we vinden dat u dan ook de bereidheid moet tonen om echte oplossingen te vinden. Daarbij kan het misschien wel noodzakelijk zijn, om tot het inzicht te komen dat het op straat zetten van mensen niet een juiste aanpak is, maar juist meer problemen creëert en geen problemen oplost.

Wij hopen dat u met een voorstel komt waardoor noodzaak van het tentenkamp zo snel als mogelijk verdwijnt en er een humanitair aanvaardbare situatie komt voor de bewoners van het tentenkamp, zonder nog meer schade aan deze mensen waarvan wij de dossiers niet kennen. We wensen u daarbij veel inzicht en wijsheid toe en vernemen heel graag uw oplossingen.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

Evert Jan Hazeleger, programmamanager Kerk in Actie
Jan C.W. Eggink, voorzitter stichting INLIA

Cc Tweede Kamer der Staten-Generaal
Gemeenteraad en College van B&W Vlagtwedde
Provinciale Staten en College van GS Provincie Groningen
Raad van Kerken in Nederland
VNG
LOGO gemeenten